

Hanna Tadeusiewicz

BOLESŁAW ŚWIDERSKI (1917–1998)

Grono współpracowników, uczniów i przyjaciół pożegnało 12 marca 1998 r. na łódzkim Starym Cmentarzu śp. Bolesława Świdarskiego – bibliotekarza i bibliotekoznawcę, emerytowanego profesora Uniwersytetu Łódzkiego, byłego kierownika Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ, zmarłego 8 marca tegoż roku.

Bolesław Świdarski urodził się 13 kwietnia 1917 r. w Poznaniu, gdzie po ukończeniu gimnazjum podjął w 1936 r. studia w zakresie geografii na tamtejszym Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza; ukończył je we wrześniu 1945 r. W tymże roku (1 V) rozpoczął pracę w Bibliotece Głównej UAM w Poznaniu, wiążąc się odtąd z zawodem bibliotekarskim. W latach 1946–1950 B. Świdarski kierował Zbiornicą Księgozbiorów Zabezpieczonych. W 1947 r. (1 I) otrzymał stanowisko kierownika Oddziału Udostępniania Zbiorów Biblioteki Głównej UAM, 1 lipca 1950 r. – kierownika Oddziału Katalogów Rzeczowych oraz Referatu Kartograficznego. Awansując szybko, przeszedł wszystkie szczeble kariery zawodowej – ze starszego kustosa dyplomowanego w 1966 r. na stanowisko wicedyrektora Biblioteki Głównej UAM w Poznaniu, w latach 1955–1968, wchodząc z jej ramienia w skład uniwersyteckiej Komisji Importu Książek i Czasopism Naukowych.

Równocześnie z pracą bibliotekarską B. Świdarski prowadził studia naukowe w zakresie geografii, uzyskując w czerwcu 1948 r. na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UAM stopień doktora na podstawie rozprawy pt. *Położenie osiedli wiejskich w Polsce w zależności od rzeźby terenu*, następnie przedmiotem jego zainteresowania stało się bibliotekoznawstwo i informacja naukowa. Doktor B. Świdarski w latach 1957–1963 poszerzał swą wiedzę i umiejętności praktyczne na zagranicznych stażach bibliotecznych w Anglii, Związku Radzieckim, Niemieckiej Republice Demokratycznej i w Czechosłowacji. W latach 1961–1967 występował z referatami na konferencjach i sesjach naukowych, m. in. w Rogowie, Krakowie, Warszawie

oraz na VI Zjeździe Bibliotekarzy Polskich w 50 rocznicę powstania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Bolesław Świderski włączył się również w działalność dydaktyczną: już w 1950 r. rozpoczął wykłady w Państwowym Ośrodku Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie, następnie wykładał na Wydziale Filologicznym UAM i w Międzywydziałowym Studium Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu w Poznaniu.

W okresie poznańskim dr B. Świderski wiele wysiłku poświęcił redagowaniu bieżącej *Bibliografii regionalnej Wielkopolski*, publikowanej w latach 1962–1970, ogłosił też studium historyczno-analityczne pt. *Bibliografia geografii Polski* (w: *Z problemów bibliografii*, Warszawa 1970, s. 289–304). W 1964 r. ukazała się w Łodzi książka Bolesława Świderskiego zatytułowana *Współpraca bibliotek w zakresie gromadzenia zbiorów*. Na jej podstawie Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego podjęła uchwałę nadającą mu stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie bibliotekoznawstwa, zatwierdzoną 20 listopada 1965 r. W 1968 r. dr hab. B. Świderski został mianowany docentem. W następnym roku przeniósł się do Łodzi, gdzie 1 października objął po prof. Helenie Więckowskiej stanowisko dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej, został także mianowany kierownikiem Międzywydziałowego Studium Bibliotekoznawstwa UŁ. Zaczął się wówczas blisko 30-letni okres łódzki w życiu Docenta Świderskiego. W 1969 r. wszedł m. in. w skład Senatu i Komisji Bibliotecznej, w 1970 r. – do Komisji ds. Awansów Pracowników Bibliotecznych, następnie – do Komisji ds. Aparatury UŁ. Z inicjatywy B. Świderskiego powołana została w 1970 r. Komisja ds. Współpracy Bibliotek Naukowych w Łodzi; na zorganizowanej 15–16 lutego 1975 r. sesji naukowej mówił o łódzkiej bibliografii regionalnej. Zaangażował się też w prace na rzecz resortu szkolnictwa wyższego i Polskiej Akademii Nauk; był m. in. członkiem Komisji Egzaminacyjnej dla Bibliotekarzy Dyplomowanych i Dyplomowanych Pracowników Dokumentacji Naukowej oraz Rady Naukowej Biblioteki PAN w Warszawie (1969–1974). W Łodzi doc. dr hab. B. Świderski podjął pracę organizacyjną i dydaktyczną w powołanym 1 lutego 1972 r. Zakładzie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UŁ, w 1977 r. uruchomił Zaoczne Studium Bibliotekoznawstwa, a w 1980 r. – Studium Podyplomowe Bibliotekoznawstwa UŁ. W 1981 r. (2 XI) Zakład przekształcono w Katedrę Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, którą kierował do przejścia na emeryturę. W tymże roku B. Świderski zrezygnował z funkcji dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej, poświęcając się całkowicie pracy dydaktycznej i naukowej. Wypromował ok. 90 magistrów i kilku doktorów bibliotekoznawstwa, był recenzentem wielu rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, opiniodawcą książek przeznaczonych do druku. Podejmował prace redakcyjne, był współredaktorem *Encyklopedii wiedzy o książce* (1971) i *Encyklopedii współczesnego bibliotekarstwa polskiego* (1976) oraz redaktorem *Łódzkiej bibliografii regionalnej 1945–1970* (1976) i *...1971–1980* (1994), *Materiałów*

bibliograficznych pracowników Uniwersytetu Łódzkiego za lata 1965–1969 (1972) i *...za lata 1970–1974* (1980), redagował też coroczne *Sprawozdanie Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi*, wydawane w okresie 1970–1980. Do *Słownika pracowników książki polskiej* (1972) przygotował biogramy bibliotekarek poznańskich – Anieli Koehlerówny i Bożeny Szulc-Golskiej, publikował artykuły na łamach czasopism naukowych, m. in. „Przeglądu Bibliotecznego” i „Roczników Bibliotecznych”. W 1981 r. Docent Świdorski wydał książkę pt. *Bibliotekarstwo, bibliotekoznawstwo i terminy pokrewne. Historia, zakres użycia, semantyka*, prezentującą zagadnienia terminologiczne, która była podstawą do nadania mu 31 marca 1984 r. decyzją Rady Państwa tytułu profesora nadzwyczajnego. 30 września 1987 r. przeszedł na zasłużoną emeryturę.

Profesor Bolesław Świdorski od 1947 r. był członkiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, wchodził w skład Zarządu Okręgu Łódź–Miasto, uczestniczył z ramienia Stowarzyszenia w międzynarodowych konferencjach Federacji Stowarzyszeń Bibliotekarskich (IFLA) w Warszawie (1959) i Budapeszcie (1972). Był również członkiem Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Łodzi (od 1972) i Wydziału I Łódzkiego Towarzystwa Naukowego (od 1975).

Wieloletnia praca zawodowa, naukowa i dydaktyczna, a także angażowanie się w działalność społeczną została wysoko oceniona; Profesor B. Świdorski uhonorowany został m. in. Odznaką Honorową Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (1968), Złotym Krzyżem Zasługi (1974), medalem „Uniwersytet Łódzki w służbie społeczeństwa i nauki” (1981) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984).

Polskie bibliotekarstwo i bibliotekoznawstwo straciło w osobie prof. dr hab. Bolesława Świdorskiego zasłużonego nestora.

Hanna Tadeusiewicz

BOLESŁAW ŚWIDORSKI (1917–1998)

This text is an obituary notice dedicated to the memory of professor Bolesław Świdorski who died the 8th of March 1998.

Bolesław Świdorski was the librarian and bibliologist, retired professor of the Lodz University and the former supervisor of the Department of Librarianship and Information Science.